EPISTOLA
ANATOMICA, PROBLEMATICA, TERTIA & DECIMA.

Authore

CHRISTIANO WEDELIO,

Ad Virum Clarissimum

FREDERICUM RUYSCHIUM,

Med. Doct. Anatomiæ ac Botanices Professorem.

DE

Oculorum Tunicis.

AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS; 1700.

VIRO

Nobilissimo & Experientissimo

Dn. FREDERICO RUYSCHIO,

Apud Amſtelodamenſes Anatomico Celeberrimo

S. P. D.

CHRISTIANUS WEDELIUS,

Jenenſis.

T ſua cuique, ſic Tua TIBI, VIR Clariſſime, ê re anatomica tot per annos, tantisque laboribus & lucubrationibus parta, merito tribuenda eſt gloria. Non unæ ſunt partes ampliſſimæ Medicinæ, omnes ad unum tendentes finem, quarum quæque ſingulari ſtudio indiget ac opera, ſi rite excoli debet, totumque fere requirit hominem. Neque enim datur vel unicam ex æquo abſolvere, nec gloriari poſſumus de illa perfecta. Hinc huic præ cæteris placet ſtudium botanicum, illi chimia; iſtum artem chirurgicam, alium anatomiam excolere delectat; trahit omnino ſua quemque voluptas: Traxit & Te, VIR Celeberrime, cui, non neglectis reliquis, in primis Anatomiæ

Tuum dicare animum, navareque operam, placuit, nec id quidem præclaro ſine ſucceſſo. Labores etenim, quos in hac arte exantlaſti, indefeſſi erant, mireque conſtantes & ſumptuoſiores; qui cum ita eſſent, qui potuit aliter fieri, quin ad ſumma illam perduceres & tantum non abſolutam redderes? Verum enimvero plurima debentur ſingulari Tuæ & jam pridem à multis exoptatæ partes corporis humani præparandi ac conſervandi methodo, quæ certe omni laude major eſt. Innumera enim hujus beneficio illuſtraſti, quæ obſcura, nec, niſi verbulo, tacta â Doctiſſimis, ac Acerrimis relicta erant Viris, nec pauca aperuiſti, quæ Sagaciſſimorum Anatomicorum viſum effugerant. Omnes expetimus demonſtrationes, & ea ſaltem credimus, quæ videmus, nec in naturalibus de rei eſſentia ac conſtitutione dubitare ceſſamus, niſi ea clare in ſenſibus noſtris & perſpicue ſit explicata. Minima equidem Prætor non curat, at aliter diligens remque ad vivum reſecans Anatomicus; quæ cum in corporis humani partibus non temere unicuique ſe offerant, quis non ambabus manibus arripiet media talia, quibus ad intimiorem eorum cognitionem perveniri poſſit? Negari tamen non poteſt, methodum talem præparandi ac conſervandi partes facile rejici, ac vitii alicujus accuſari poſſe. Videtur nimirum longe nimis à ſtatu naturali recedere vimque aliquam partibus inferre, ſicque aliam iſtis, ac debebant, induere faciem. Satius proinde apparet & convenientius, corpora recenter denatorum cultro anatomico ſubjicere, & in his ſcrutari partium ſitus & conſtitutionem. Sed utrumque optime ſimul ſtare poſſe arbitror, nec alterum ab altero ſejungendum eſſe, credo. Abeunt à ſtatu naturali præparatæ corporum partes, abeunt & recenter denatorum, utrobique ſtatus iſte cum vita deſiit. Sin autem ſitum partium earumque pororum, fibrarum &c. immutari putemus, ſi ita præparentur, vereor, ne idem quoque de recenter mortuis multo magis dici poſſit, imo debeat. Senſim in iis ſe poris inſinuat liquor affuſus; nec ulla, ut cenſeo, accedit violentia; in his vero, vix

denato

denato sæpe corpore, quanta se non exerit in humoribus vis ac turba, quam valide non extendunt partes continentes ac fibras, quam frequenter non dilacerant membranas & erumpunt? Hoc ut ne fiat præcavet dictus præparandi modus, ut vel ideo summopere commendandus veniat. Præter ea autem, quo subtiliores sunt in corpore partes, eo majori ac citiori obnoxiæ sunt corruptioni; unde non raro curiosiorem indagationem non admittunt. Ut itaque & hæ cognosci possint, commodum est, tali modo præparentur, & sic, quæ præpropere & una vice non poterant, lente ac successive examinentur diligentius. Non minor vero artificii hujus conservandi est jucunditas, quam equidem est ejusdem utilitas. Corrigit ac nescit fœtores & tædia, innumera circa sectiones cadaverum alias occurrentia, quæ non paucos à curatiori anatomiæ studio deterruêre & adhuc deterrent. Quid? quod efficit, ut quovis tempore, &, quod mirum & paradoxum prima fronte videri potest, æstivo, calidiori equidem sed magis sereno ac lucido, longe melius, quam tempore alio, sectiones institui & studium hoc assidue tractari possit. Sed videor mihi præstantissimum hoc inventum defendere velle, cujus tamen insignem usum ac præstantiam nemo forsitan in dubium vocabit. Quin, etiamsi quis velit, vix tamen seriis ac firmis niti poterit fundamentis. De singulari Tua humanitate ac benevolentia in me, Experientissime RUYSCHI, nisi persuasum haberem, non scripsissem TIBI hæc, quæ profecto, eo cum sis animo, in optimam partem accipies. Neque enim animus mihi fuit, dignis novam Tuam præparandi methodum efferre laudibus, quibus sane ipsi non opus est, sed ut meam de illa, quam foveo, sententiam TIBI aperirem.

Præcipuum autem de quo plenius à TE informari ingens me tenet desiderium, versatur circa delicatissimam ac nobilissimam corporis nostri partem, Oculum dico. Plures sunt partes hunc constituentes & ad eum pertinentes, ut musculi, vasa, nervi, glandulæ, humores &c. primariæ tamen, &, quæ ipsum presse dictum conficiunt, membranæ existimantur seu tunicæ, & hu-

mores : Ad tunicas quod attinet, in harum numero maxime scinduntur in partes Autores. Alii enim quatuor, quinque, sex, septem imo plures statuunt, alii contra non nisi tres admittunt. Prima, quæ totum oculum cingit, & qua iste circumjectis connectitur ossibus à pericranio producta, adnata dicitur, album in oculo adpellatum constituens, & exquisito sensu plurimisque gaudens vasis. Adjectitiam hanc nonnulli accusant, nec inter membranas oculi recenseri posse adserunt, quippe simplicis potius membranæ quam tunicæ nomine dignam. Ex adverso vero cæteri in tunicis omnino numerant & inter hanc ac duram aliam insuper existere adfirmant, quam innominatam vocant, aut, quia à tendinibus oculi oriri censetur, tendinosam. Dubito cuinam sententiæ accedere debeam, unde avidissime Tuam hac de re expecto informationem, Sed ablata hac tunica adnata cum musculis, glandulis & pinguedine, statim sese offert dura seu sclerotica adpellata, quæ cum sequentibus à substantia nervi optici provenire existimatur. Hujus pars anterior diaphana est, instar cornu tenuis & splendescentis, & hinc cornea nominata, quæ à Cl. Viro *Guilielmo Briggs in cap. III.* doctissimæ suæ *Ophthalmographiæ p.* 41. è tribus tendinibus seu lamellis constare traditur, facile in oculo cocto vel bovino recens extracto separandis. Hanc quæ sequitur choroides vocatur, cujus pars antica plerumque κατ' ἐξοχὴν uvea denominatur. Efficit hæc per corneam transparens tunica iridem oculi, varie in variis coloratam & pupillam ad instar annuli cingentem. Verum quod maxime in hac membrana notandum, est ligamentum, ciliare insignitum, cujus à toto ambitu quædam oriuntur filamenta tenuia nigri coloris, processus ciliares dicta, quæ motui humoris crystallini inservire perhibentur. Huic, ni fallor, subjacere debet nova quædam à Te, Vir Acutissime primum inventa tunica, à Celeberrimo Tuo Nomine Ruyschiana nuncupata. Frustra huc usque hanc in sectionibus oculorum investigavi, adeò, ut diffiteri non queam, quandam mihi exinde enatam esse suspicionem, Te ipsum forte in hu-

jus

jus sectione deceptum fuisse. Non difficulter enim etiam tenuissime dividi possunt membranulæ, hinc facile potuit contingere, ut vel tunicam uveam divisam, vel etiam ipsum ligamentum ciliare separatum pro peculiari habueris tunica. Quod si vero veram, ab his distinctam, suisque propriis præditam vasis istam deprehendisti, devinctissimos omnes TIBI reddes artis anatomicæ Cultores, si curatiorem ejusdem descriptionem, modumque quomodo sit invenienda pro ea qua soles humanitate cum publico communicabis. Restat adhuc tunica retina, retiformis seu amphiblestroides vocata, ê fibris medullaribus nervi optici conflata. Hæc radios visuales exipere & princeps visionis organon creditur, de quo tamen nonnulli ambigerunt. Sunt autem hæ insigniores oculi tunicæ, qui plures esse numero defendunt, Corneam ac uveam tanquam singulares, & à cæteris differentes, addunt. Qui verò oculi membranas, ut Summus & Accuratissimus Anatomicus, Cl. Dn. *Verheyen* in sua Anatomia facit, in proprias distinguunt & communes, has dicunt eas, quas recensuimus, & proprias, quas humores crystallinum & vitreum cingere ajunt. Non ita contrariæ videntur circa tres oculi humores, aqueum puta, crystallinum & vitreum, opiniones, sed fere omnes conveniunt, si unicum exceperis, quod aliqui dictos duos postremos humores tunicis seu membranis circumdatos esse negent; sine dubio tamen & in his quædam adhuc observanda relicta erunt. Quapropter à TE, VIR Humanissime, etiam atque etiam pro Tua in me summa & maxima benevolentia officiose ac peramanter peto atque contendo, ut Tuam de propositis mentem pro ea, qua in his polles, solida eruditione, benigne patefacias, nec Tua exoptatissima informatione me dedigneris. Hoc vero facies, si accuratiorem tunicarum oculi numerum docebis, earum veriorem constitutionem ac usum explicabis, quæque tum circa has, tum etiam ipsos humores singularia, rariora & præprimis notanda TIBI sunt visa, benevole monebis. Age, VIR Excellentissime, &, quam de summa Tua ac illustri in anatomicis industria largiter

sibi

ſibi ſpem concepere prudentiores, fortiter explere ſtude. Non deterreant animum Tuum faſtidia, & ſi quæ alia ex his laboribus exſurgere poſſunt adverſa,

Tu ne cede malis, ſed contra audentior ito.

Vale, mihique favere perge. Scribebam Lugduni Batavorum, ipſis Kalendis Januarii Anni CIƆ. IƆCC. quem Tibi felicem decurrere precor!

FRE-

FREDERICI RUYSCHII
RESPONSIO,

Ad Virum Experientissimum

CHRISTIANUM WEDELIUM,

IN EPISTOLAM ANATOMICAM, PROBLEMATICAM

DE

Oculorum Tunicis.

Cui accedit Responsio, in qualemcumque J. J. RAU *defensionem nuper editam.*

Experientissime Vir.

Pistolam tuam accepi, tanta humanitate atque benevolentia plenam, ut responsionem diutius differre haud potuerim; imò ab eo tempore voto quidem tuo, pro viribus satisfacere conatus fui, sed temporis penuria, ob varia negotia, haud exiguum obstaculum attulit.

Partium corporis humani scrutinium, non solùm in recens defunctis, verùm etiam in præparatis necessarium rectè statuis; nec ab eo unquam alienus fui, ut utrumque in usum revocaretur: quapropter etiam soleo in publica sectione Anatomica eandem sequi viam, idque præcipue ut differentia utriusque conspici possit; cum autem mihi non lubeat, integra cadavera, à plurimis annis conservata, omnibusque visceribus instructa, semper publicè exhibere, sine quo partium situs naturalis demonstrari non potest, necessarium Tecum existimo, cadavera recentia simul quoque esse adhibenda.

Noli tamen credere præparatione nostra cadavera, aut eorum partes magnam acquirere mutationem, quæ cum naturali haud conveniat, sed contra, quæ mihi adferuntur cadavera fœda, & fœtori non solùm proxima, verùm etiam fœtidissima, rediguntur ferè, uti vidisti, artificio nostro, in statum hominis viventis & dormientis, solo motu excepto.

Nulla vis adhibetur, ea enim adhibita, particulæ minutissimæ dissiparentur, sed contra, quæ in cadavere recenti visum fugiunt, particulæ minutissimæ, luculenter in conspectum prodeunt. Si ulla vis adferretur, quomodo fieri posset, quod tamen in Cerebro, mihi oblato demonstrare haud difficile est, corticalem Cerebri substantiam ex meris vasculis sanguineis, præsertim arteriolis, constare. Impossibile quoque foret, arte-

riolarum reptatum per tunicam Choroideam, ut & reticularem, multò minus per tunicam Ruyſchianam in oculo oſtendere.

Diſſecationes Anatomicæ ut plurimùm in tempus hyemale differuntur, noſtris autem inveſtigationibus tempus æſtivum magis favet, utpote cælo ſereniore exiſtente, viſusque aciei magis favente.

Fœtor, ut bene animadvertiſti, nos neutiquam arcet, aut deterret, nullus enim adeſt; ſed contra, ſuavem naribusque gratum ſpirant odorem cadavera, noſtra arte præparata. Itaque dicta methodus à nemine vituperatur, niſi ab iis, qui Theonino dente aliorum inventa rodere aſſolent: Porro quod ad numerum, ut & denominationem tunicarum oculorum attinet, varios auctores admodum confusè de iis ſcripſiſſe, verum eſt; ego augebo numerum, tunicâ nempe Ruyſchianâ à me dictâ, an jure meritoque, Tibi, Exp. Vir, & omnibus æquis Judicibus dijudicandum relinquam.

Ut Oculorum fabrica accuratiſſimè innoteſcat, perquam utilem eſſe cenſeo methodum noſtram, quandoquidem hujus ope plurima in iis luculentius apparent, quam vulgari ſectione Anatomica, neque ſculptor indiget delineatione, antea à pictore facta, ſed opus ſuum, ad objectum ipſum, perficit; neque cogitur adeo feſtinare, uti antea quoque innui in reſponſione Epiſtolæ de Cerebri ſubſtantia corticali.

Oculorum tunicæ ſeu membranæ, per quas vaſa ſanguiflua diſperſa eſſe invenio, ſunt N°. vj, ſeptimam verò & octavam, ſc. vitream, & cryſtallinam hactenus vaſis ſanguiferis deſtitutas offendi, id quod Tibi Exp. Vir quoque demonſtravi; noli autem exinde dubitare de earum exiſtentia, plures enim ſunt membranæ, per quas nemo, quod ſciam, hactenus vaſa ſanguiflua viderit diſſeminata; inter eas occurrit tunica Amnios in homine, ut & in ea chorii parte, ubi Placenta Uterina chorium relinquit, nec non in ea tunicæ Arachnoïdeæ parte, quæ proxime adſita eſt ſuturæ ſagittali: corpus reticulare Mal-

pighii

pighii ſub cute ſitum in totum quoque deſtituitur vaſis ſanguiferis.

Sunt ergo octo oculorum tunicæ viſibiles, quarum 1ª. adnata ſeu conjunctiva audit, 2ª. tendinea, 3ª. ſclerotica, 4ª. choroidea, 5ª. Ruyſchiana, 6ª. Retina, 7ª. Vitrea, 8ª. Cryſtallina.

1ª. Adnata ſeu conjunctiva, ita dicta, quod oculum orbitæ alligat, laxa admodum & mobilis exiſtit, eſtque continuatio perioſtii, vel ſi quis ita velit, pericranii: hæc admodum ſenſibilis, innumeriſque vaſis ſanguiferis perfuſa, uti in Ophthalmia, ut & artificioſa noſtra impletione, palam eſt.

Huic ſubjicitur 2ª. ſeu tendinea, nonnullis innominata dicta: hæc conſtituitur ex tendinibus muſculorum oculos moventium; eſtque tam firmiter ſcleroticæ connata, ut nullo quidem artificio ab illa in totum ſeparari poſſit; hinc difficile eſſe reor, ejus terminum ad quem exacte demonſtrare.

Sub hac expanſione tendinea videnda ſeſe exhibet Tunica ſclerotica, quæ tertia eſt, admodum dura, craſſa atque opaca; hujusce pars anterior cornea audit, quia pellucida, diaphana & tranſparens eſt, veluti cornu politum, eſtque in aliquibus aliquanto convexior, non autem in omnibus.

In hac tunica ſequentia obſervo.

1º. Me nunquam potuiſſe artificio noſtro vaſa ſanguiflua, per eam diſperſa, tam numeroſe detegere, quam quidem in tunicis adnata, Ruyſchiana, & retina.

2º. Ductum à Clariſſ. Nuckio detectum (quantumvis non rarò noſtra repletione, aliquid materiæ ceraceæ admiſerit, imò in objecto recenti aliquid ſanguinolenti in eo invenerim) peculiarem eſſe ductum, cum vena in totum haud conveniente.

3º. Per dictam Tunicam mihi videre videor, plurima vaſcula nova, ſecundum longitudinem decurrentia, quæ neque ſanguiflua, neque Lymphatica eſſe reor, quantumvis Lymphaticorum æmula ſint, quia in totum cum iis haud conveniunt: dico, quod mihi videre videar, quia tanta in re haud libenter

 ali-

aliquid proferrem, nisi certissimus factus: Memini me olim hæc quoque vidisse in oculo flaccido, sed verò suspicabar rugosas esse particulas limpidas à flacciditate productas; jam verò in oculo rigido, expansoque sese videnda exhibent.

Si conjecturæ locus sit, non alienus essem ab ea opinione, per ea reduci humorem aqueum, qui per ductum à Nuckio inventum, vel per alium ignotum, adfertur; credibile enim non est, humorem aqueum semper remanere sine renovatione.

Videmus quoque amisso humore aqueo, à vulnere inflicto, eundem recuperari: Quicquid sit, ulterius perscrutandum erit, quid sit hujus rei, antequam certi quid statuendum sit. Interim huncce oculum rigidum, naturali forma atque colore præditum, dictisque verosimilibus vasis instructum, reservaturus sum, donec non solum meis, verum etiam aliorum oculis magis lynceis certior factus fuerim.

Huic proxime succedit Choroides tunica ordine quarta, quam à Pia Matre oriri auctores autumant, ejusque pars anterior uvea nuncupatur. Diversitas existit inter Choroideam & Uveam (quamvis partes sint continuæ) idque haud solum ratione reptatus arteriarum, uti videre est ex Fig. annexis, verum etiam uvea constituit Ligamentum ciliare ejusque processum, ut & Iridem. In parte postica hujus Tunicæ, quæ proprie Choroides dicitur, sequentia observo.

1°. Hancce ex duplici lamella seu membrana constare, quarum exterior totius nomen retinens Choroidea mihi est, interior vero Ruyschiana, de qua statim plura.

2°. Arterias per choroidem dispersas, tam numerosas esse, ut plures ea recipere haud possit.

3°. Reptatum Arteriarum peculiarem esse; ramusculi enim varii è trunculis oriundi, in orbem sunt dispositi. Vid. Fig. 8. id quod nemo tam distincte exhibiturus est, nisi præmissa repletione ceraceæ materiæ.

Liga-

Ligamentum ciliare corpuſculum eſt craſſum,in orbem ductum, cujus facies poſterior humoris cryſtallini, & ex parte quoque vitrei tunicis connectitur, plurimisque jugis indulatis pigmento nigro obſitis ditatur, (quæ inter nulla vaſa Lymphatica invenire potui) unde admodum aſpera & inæqualis: porro Ligamentum ciliare ex fibris motricibus conſtare nullus dubito; evidens enim motus in ejus proceſſu percipitur, idque in dilatatione & anguſtatione pupillæ. An autem præter illa dicta juga peculiares reperiantur fibræ motrices in ligamento ipſo nondum exploratum habeo; ſaltem facie exteriore, quæ æqualis eſt, & nullis prædita jugis, eas reperire nequeo, facie interiore ſcatet jugis undulatis in homine, forſan juga ſunt conſideranda tanquam muſculi exiles & fibræ longitudinales per proceſſum ciliarem diſpoſitæ, tanquam tendines.

Notandum interim nonnullos Ligamentum ciliare & proceſſum unum & idem facere: Verum enim vero tanta eſt inter hæc duo differentia, ut pro uno eodemque habere nequeam.

Proceſſus ciliaris parte poſteriore gaudet fibris longitudinalibus, pectinatim diſpoſitis, pigmentoque nigro obductis, nec non arteriis reptatu plane diverſis, ab iis, quæ reperiuntur per Ligamentum ciliare.

Fibræ longitudinales dictæ, per proceſſum ciliarem diſperſæ, recto curſu incedunt, in Ligamento autem ipſo, undulato, modo reptant juga latiuſcula.

Facies anterior proceſſus ciliaris, Iris dicitur, id quod non pertinet ad faciem anteriorem Ligamenti ciliaris.

In proceſſu ciliari evidentem mobilitatem percipimus, non autem in ipſo Ligamento.

Si dictum Ligamentum ciliare, ut & ejus proceſſus à membranis humoriis vitrei & cryſtallini, quibus cohærent, abſtrahantur, utriuſque pigmentum ex parte ita cohærebit dictis membranis, ut videantur fibræ pullæ, quo nomine quoque inſigniunt auctores varii; an recte? Videntur enim nil niſi pigmenti veſtigia.

Sequi-

Sequitur nunc Tunica 5ª. Ruyschiana à me dicta; hæc Choroideæ tam firmiter connata est, uti vulgari sectione Anatomica in oculos haud incurrat. Artificiose infarseram Choroideæ Tunicæ Arterias, quas cùm suspensa manu tractarem, rececedebat Tunicæ Ruyschianæ exigua portio à Choroidea: hoc à me viso, suspicari cœpi, annon Tunica Choroidea esset gemina, & artificio quodam in duas Lamellas separabilis; hoc ex voto bis successit, & portionem satis magnam à Choroidea separabam, per quam æque bene, ac per Choroideam observabam arterias peculiares, diverso reptatu reptantes, esse dispersas. Vid. Fig. 10.

Cum publicè hoc exhiberem, proposui, nunquid consultum foret, nomen peculiare imponere huic tunicæ, aliis incognitæ, nempe innominatæ: Verum id haud videbatur consultum, propterea quod eo nomine alia tunica gauderet.

Itaque Filius meus Henricus (qui mihi opitulari assolet in dissectionibus publicis, & (*ut ait J. Rau*) lectionibus Botanicis) proponebat nomen Tunicæ Ruyschianæ, cui calculum apponebam. Quis mortalium me eo nomine accusabit, præter adversarium J: Rau, qui mea inventa Theonino dente ubique rodere assolet, & eo nomine me perversæ observationis accusat in sua ad me scripta Epistola calumniosa? quasi verò tale quid haud exstaret in rerum natura Fateor quidem J. Rau vulgari sua methodo secandi corpora, hanc Tunicam nunquam ostensurum esse: Verum enim verò auctor essem, & suaderem J. Rau, ut imposterum opinari desinat, illud non exstare, quod ipse demonstrare non valet; innumera enim exhibere possem, quorum demonstrationem ab ejus arte ac methodo frustra quis expectet. Fig. 7. dictæ Tunicæ Ruyschianæ, repræsentat imaginem. Domique objectum ipsum reservabo, ut cuivis illud exhibere queam.

Quare jam mihi non licet novum imponere nomen huic Tunicæ, cum majores non sine ratione idem fecerint circa Tunicam Tendineam, quæ arctius connascitur subjectæ Scleroticæ, quam Ruyschiana Choroideæ. Tunicæ seu membranæ glandem

glandem Penis investientes sibi invicem arctissime cohærent, sunt tamen diversæ constitutionis, varioque nomine forsan inposterum appellaturus sum, quandoquidem varia, circa illas observata publici juris facere conabor, modo occasio sese offerat.

Quatuor Tunicæ intestinorum sibi invicem tam arctissime cohærent, ut non nisi accurata manu separari possint, attamen variis in rebus à sese invicem discrepant, variisque nominibus non immeritò superbiunt.

Quid ne Oculatissimus quidem Malpighius circa Arteriarum Tunicas prodidit? nonne variis nominibus insignivit eas? quantumvis in tot tunicas vix ac ne vix quidem separabiles sint.

Lamella igitur Tunicæ Choroideæ interior, insignitur à me nomine Tunicæ Ruyschianæ; circa quam observo,

1°. Quod sit tenuissima & peculiaribus arteriis donata; de Venis nil dicam, cum eas nondum accurate viderim.

2°. Arteriæ Tunicam Ruyschianam obambulantes, eundem reptatum cum Choroidea haud servant; variis enim in locis in modum crucis sibi invicem incumbunt, præterea ortu quoque variant. Vid. Fig. 9 & 10.

3°. Quod dictam Ruyschianam à Choroidea separare haud valeam, nisi summâ diligentiâ adhibitâ, arteriarum repletio ceraceâ materiâ facta, præcesserit.

4°. In iis, qui Choroideam Tunicam habent justò tenuiorem, haud semper Ruyschiana admittit Separationem, quantumvis in omni oculo visibilis sit, modò præcedat arteriarum accurata repletio.

Quod ad usum Tunicæ Ruyschianæ attinet, crediderim hanc Tunicam, inter cæteros usus, esse destinatam non solum ad robur Choroideæ, verum etiam, ut à Sanguinis arteriosi majori copia requisitus calor tribus humoribus, naturâ frigidis, conciliaretur: Quò plures enim Arteriæ, eò plus caloris humoribus adfertur; eum in finem dicta Ruyschiana, non minus quam Tunica Choroidea myriadibus Arteriolarum ditata est,

quibus omnibus infarctis Sanguine aut ceracea materia, tota Tunica rubedine est perfusa, id quod domi meæ jucundo spectaculo sæpius vidisti, & per figuras jam expressi.

Notandum interim hasce Arteriolas haud esse visibiles, nisi pigmentum pullum, quo obsita est Tunica Ruyschiana, sit ablatum.

Ruyschianâ Tunicâ jam descriptâ, ad incudem revocanda, Retina, seu retiformis, quæ dicitur medullosa, ex substantia medullari Nervi optici producta, & visus primarium organum, de ea doctissime ratiocinatur Guilielmus Briggs in sua Ophthalmographia. Hæc Tunica Retina seu Retiformis dicitur à figura, scilicet quod retis piscatorii imaginem repræsentat, ut loquar, cum Joh. Jessenio à Jessen, qui Pragæ A°. 1600. Anatomiam satis accuratam, scripsit; Hanc figuram egregie repræsentat dicta Tunica retina, cum Arteriolæ ceracea materia sunt repletæ, præsertim post abstersionem substantiæ medullaris, quæ constitutum dicitur ab auctoribus. (Vid. Fig. 16.) & domi meæ objectum ipsum.

Circa hanc Tunicam consideranda primò ejus substantia, quæ an solummodo medullaris? uti hactenus hoc placitum viguit; an vero præter Substantiam medullarem quoque aliquid membranosi obtineat? diu anceps hæsi, multumque negotii mihi facessit: posterius verum esse credidi, postquam cadaverum oculos offenderam, quorum retina adeo erat subtilis, tenuisque, ut vix & ne armatis quidem oculis, præter arteriolas, aliquid membranosi aut medullosi percipere potuerim: postea videbar mihi videre aliquid membranosi, arteriolis interpositum: hinc suspicari cæpi medullosum, appositum quid esse dictæ Tunicæ, non autem Tunicam ipsam.

Tandem, iteratis perscrutiniis, reperio oculis armatis, Arteriolarum extrema, tam esse numerosa, & tam arcte sibi invicem, & intricatè annexa, ut peculiarem repræsentent membranulam, ex Arteriolarum extremis constitutam, cui connectitur dicta medullosa substantia. Hæc adeò sunt subtilia, ut sculptori impossi-

poſſibile fuerit, ea per Figuras ſatis accurate repræſentare, domi verò diſtinctè hæc omnia luſtrari poſſunt cœlo ſereno.

Fateor quidem vulgari adminiſtratione hæc viſus aciem aufugere, imò impoſſibile eſſe reor, niſi artificio noſtro præceſſerit repletio Arteriolarum per retinam diſſeminatarum, & objectum liquori convenienti innatet, ut omnia à ſe invicem nonnihil recedant.

Vituperet J. Rau hanc demonſtrandi methodum, & præferat ſubjecta recentia, dicatque convenientius eſſe demonſtrationes Anatomicas in recens defunctis peragere; ego dico, quod ars non habeat oſorem, niſi ignorantem, & quod J. Rau ſua arte hæc & ſimilia, realiter exiſtentia, non exhibiturus ſit.

2°. Arteriolæ per retinam diſſeminatæ, non uti in Choroidea, partim à latere, partim quoque è fundo oculi Tunicam dictam adeunt, ſed ſolummodo è fundo emergunt, & ad tunicam retinam properant.

Succedunt proximo loco Tunica Vitrea & Cryſtallina; utramque exſtare certior factus ſum, continua exploratione; ſuntque membranulæ ſubtiliſſimæ, diaphanæ, nullis vaſculis ſanguineis viſibilibus ditatæ, humoremque vitreum & Cryſtallinum coërcentes: haſce expreſſi Fig. 20 & 21. in formam maculæ ob tenuitatem.

Cæterum quod ad dehortationem tuam attinet, ſcilicet ne animum meum deterreri patiar adverſis & faſtidiis, quæ mihi ex laboribus meis oriri poſſunt: Pro certo habeas velim, Exp. Vir, me, ob nullam ex maligno animo ortam maledicentiam, deſtiturum à propoſito.

Excepi non ita pridem adeo virulentam à J. Rau invaſionem, adeoque ab humanitate alienam, ut genium & ingenium hominis ſatis mirari nequiverim. Non erat in animo eam refutare, utpote omni reſponſione indignam; præſertim quod ſciam, ſpreta exoleſcere; at verò ratio quædam me ita impulit, inſtimulavitque, ut planè deſiſtere nequiverim, ea tamen intentione, poſthac prorſus abſtinere decreverim ab omni reſponſione.

Audivi enim ejus, uti & eorum, qui ei à consiliis, & à manu sunt, propositum esse, me avocare à proposito, scilicet ne ea, quæ ab aliis haud sunt notata, aut saltem non satis perspecta; multò minus recte delineata, publici juris faciam. Noli interim ægre ferre quod succinctam meam Tibi referam refutationem, quam nuper publice ex parte feci in præsentia J. Rau, cujus auritus & oculatus testis Tu quoque fuisti.

1°. Auditoribus, qui magno convenerant numero, exhibui hominis RUDITATEM in titulo ejus Epistolæ commissam, ubi ait, septum Scroti à me delineatum, esse FICTITIUM; quasi verò ego ejusdem furfuris essem, ac ille, qui quidquid in ejus buccam venerit, proferre non erubescit, & FICTITIA pro veris hominibus obtrudere non veretur; exemplum habes Exp. Vir, circa Scrotum humanum, quod duplex esse perhibet, imò depingi curavit, idque in quovis homine, (hoc ex officina ejus propria dessumptum esse, facile crediderim) cum contra unicum sit, & simplex: si dixisset Septum Scroti à Ruyschio depictum erroneum esse, nonne satius fuisset? Nihil enim humani à me alienum esse fateor, sed verò FICTITIUM esse, durum Ruyschio, qui tale quid haud commisit. Septum autem Scroti neque FICTITIUM, neque erroneum esse spectatoribus omnibus luculentissime demonstravi in publica demonstratione Anatomica, nuper habita, ut & ipsi J. Rau, qui, ut dixi, præsens erat.

Pag. 2. ex alio fonte haurire videtur, ubi ait, *Ruyschii genium vario adhuc nomine celebrem & celebrandum.* Quicunque ullum commercium cum illo habuit, non raro auribus hausit, quod jam Ruyschium, ut & ejus artem sæpius in cœlum usque, imò magnificentius, ultraque merita, extulerit, mox autem pro captu ejusdem Ruyschii artem, summa cum invidia deprimere, imò ceu alter CYCLOPS angulo è Saxo Ruyschium obruere conatus fuerit.

In prima ejus Epistola condecorabar titulo Clar. & Doctiss. Viri, de re Anatomica bene meriti; in sequente tanquam indignus

dignus Anatomicus perſtringor, qui fucata proferat; itaque mihi integrum erit poſthac, aut laude extolli, aut deprimi à J. Rau.

Ungue quoque notandum, quod fol. 3°. temere & ſine ulla veritate me accuſat, ſcilicet, *quod illi linguæ vernaculæ uſum in diſſectione ſua interdicere haud potuerim.*

Erubeſcat J. Rau, niſi frontem perfricuerit, nunquam enim tale quid molitus ſum: Fateor quidem, cum falcem in meam meſſem magis magisque immitteret, operationesque Chirurgicas bis publicè inſtituiſſet, quibus libertatem ſuam plus juſtò amplificare, & ſeſe in meam poſſeſſionem inſinuare conabatur, quod 3ª. die Ampliſſimos adierim Conſules, ea ſolummodo intentione, ut rogarem, an J. Rau permiſſum fuerit tale quid publice peragere; quid fit? Ilicò illi interdictum fuit operationes Chirurgicas publice exhibere; nihilominus auſus eſt in illa Epiſtola ſcribere, quod interdictionem impetrare haud potuerim; quantumvis ilicò interdictio fuerit ſubſecuta. ô Audaciam inauditam! noli interim, Doctiſſ. Vir, me eo nomine inſimulare invidiæ, ratio enim, quare hoc fecerim ſequens eſt.

Collegii Chirurgici Præfecti, propoſitum J. Rau ægre ferentes, arceſſiverunt illum in cameram Chirurgicam, interrogaveruntque, an veniam impetraſſet à Magiſtratu operationes Chirurgicas publicè inſtituendi, reſpondit, quare mihi hoc minus licitum eſſet, quam Ruyſchio? exiſtimabat, ſeſe omninò eſſe decoratum Profeſſoris titulo, cum interim nil illi permiſſum, niſi ut ſingulis annis tantum liceat Anatomiam inſtituere publicam per ſeptem dies, cum ea tamen adſtipulatione, Ruyſchio eo loci neutiquam occupato. Quis mortalium non adiret Ampl. Conſules, cui tam enormia contingerent?

Querelas quoque futiles fol. 3°. profert, dicens, *nova alia in me protendit tela, qui nunquam illum lædere in animo habui, & me plagii in ſuis publicis lectionibus inſimulavit, cujus an reus nec ne, penes te lectorem in judicium relinquam, poſtquam, unde inſimulationis ſuæ cauſam deſumpſerit Ruyſchius, tibi nude expoſuero.*

Hic refert, quid fecerit publice, tanto cum faſtu, ut legenti facile nauſeam excitaret, idque non ſine mutilata relatione; dicens, me inſimulationem ſui deſumpſiſſe ex ejus inſtrumento, ut & operatione: quod ad ejus inſtrumentum attinet, illud plane ineptum eſſe, in vero palpebræ prolapſu, vel ad palpebram ſuperiorem decurtandam cum fructu, quis mecum non affirmabit, calculumque adjiciet? modo conſideret, quod in palpebræ decurtatione non ſolum cutis, verum etiam cartilago ex parte eſſet amputanda, quo facto æger incideret in Scyllam, volens vitare Charybdin, & ex malo in pejorem incideret ſtatum; haud tamen veritus fuit publicè gloriari, ſeſe quatuor curaſſe, prolapſu palpebræ laborantes, inſtrumenti illius beneficio; expecto in poſterum, ut mihi unicum afferat tantum exemplum, non putem viros Clar. à Jo. Rau citatos, Dortmuntium & Romannum, neque *præſtantiſſ.* Chirurgos Yle & Roſeboom, calculo ſuo approbaturos eſſe hanc oſtentationem; ſcilicet quod ullus eorum ſit curatus à dicto affectu, per illud inſtrumentum; contrarium facile probare potero, nempe, quod in pejorem ſtatum ſint redacti, quicquid etiam proferat de ſua experientia. Veruntamen ne quis autumet omni uſu carere hoc inſtrumentum, iniquum haud erit, Praxeos viam ſternere, & quo in affectu cum emolumento adhiberi queat, aperire. Quemadmodum caro, aliæque corporis humani partes, quandoque ad luxum incrementa capiunt, ſic etiam cutis, vel ſola, vel una cum carne, juſtæ magnitudinis limites excedit; id dum contingit in palpebra ſuperiore, inſtrumento illo uti licet, ſicque tenaculi ſpecies eſt, quo plurimis annis uſus fuit, me præſente, Magiſter Petrus Verduyn, Adriani Filius, idque in amputatione præputii elongati, ita ut mirari ſubeat, quod dicat, me anſam inſimulandi ſumpſiſſe ex ejus inſtrumento; contrarium demonſtravi in præcedenti demonſtratione Anatomica, in qua uſus ſum inſtrumento, diverſo ab eo, quod adhibuit J. Rau, uti videre eſt ex annexis figuris 2 & 3.

Porro

Porro, inquit, me dictas demonstrationes peregisse, *Solita mea eloquentia, & bene dicendi genere, agilitateque manuum opera;* risum teneatis amici! mea eloquentia, bene dicendi genus, agilesque manus, nunquam mihi laqueo fuêre ac fraudi: Linguam nimis lubricam ac volubilem habere, sæpe noxium homini; id quod mecum confiteri debet J. Rau; & quod ait, mihi fuisse in animo gloriolam suam delere; quid hoc sibi velit, nescio! de qua gloriola hic loquitur J. Rau? Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum: Omnia ejus scripta eò diriguntur, ut me artemque meam supprimat, idque dicteriis & relationibus à vero alienis.

Inter cætera leguntur fol. 6. *in ultima prælectione ejus (tres aut 4 tantum instituebat) placuit ipsi operationem de Phalangosi repetere, verborum ejus summum & sensum intellige; loquens de instrumento Bartischii, varia curva & recta ad imaginem Bartischii fabricata monstrabat, ex cupro tamen, quod pessimum.*

Hic in parenthesi videre est, quot dies occupatus fuerim scilicet, *per 3 aut 4 tantum;* quare, placidus haberi qui vult, non adjecit rationem, utpote cœlo, ob calorem, cæteris demonstrationibus haud favente: *tres aut* 4, quare non 4 aut 5, placidus si audire cupit, haud enim ignarus est, quod 4 habuerim demonsttationes, an hoc ut augeret Ruyschii famam? Revocet in memoriam quot demonstrationes instituere sit solitus, idque non raro diebus alternis, cum ipse tres tantum habuerit demonstrationes (idque semel tantum uno in anno) ô invidiam inauditam hominis, qui placidus haberi vult!

A Veritate quoque longe alienum est, quod inter instrumenta à me allata, ullum fuerit rectum, ut ait, omnia enim erant curva, ex cupro fabricata, quæ si *ex cupro pessima*, ut ait J. Rau, quare ipsemet sua ex cupro, confici curavit? ego autem dico, ex cupro æque apta.

Porro quod dixerim, ut narrat, in demonstratione supra citata, *ne ego quoque videar cornicula Æsopica*, recedit à veritate: dixi è contrario, hujus instrumenti auctor non sum, sed Magister

gister Petrus illud fabricavit ad Bartischii instrumenti imaginem: itaque verbo *quoque* omisso, uti omisi, mutat sensum, verbum enim *quoque* respexisset ad aliquem, & hoc ut dirigeret, ad semet ipsum, verbum *quoque* adjecit totus Echinus & asper.

Quid mali jam commisit Ruyschius? an Ruyschio non esset licitum dicere, ubi Rau adest, ego non sum auctor hujus vel illius inventionis? Nolo audire cornicula Æsopica, & quomodo potuerunt illa verba ipsum respicere, cum jam profiteatur, sese publice dixisse, quod non esset habendus dicti instrumenti auctor, sed Bartischius, & quod tantum emendaverit foraminibus; & quod adjungat, *me non ausum fuisse dicere, dictum instrumentum à Magistro Petro esse inventum*, adeò frivolum est, ut nulla indigeat refutatione; nam si hoc neglexerim, jam affirmo, & dico, illud à dicto Magistro Petro esse excogitatum, & non solum longe differre ab illo, quo usus fuit J. Rau, verum etiam J. Rau tale instrumentum nunquam ante meam exhibitionem vidisse; hoc enim patet ex eo, quod ait paulo post: *hærebat enim auditoribus in memoria mei ante bimestre exhibiti figura*, puta illam, ab eo nunquam visam.

Quid videtur Tibi Exp. Vir, de tam futili, & à veritate aliena accusatione? in totum fere conveniente cum ea, quæ jam sequitur; *finita prælectione*, scribit, *usus libertate, concessa ab Ampliissimis Scabinis, Anatomiæ spectatoribus rogabam Ruyschium, &c.* A quibus Scabinis Amplissimis Anatomiæ spectatoribus, illi concessa dicta libertas? cum nullus Scabinorum adfuerit dictæ dissectioni.

Noli tamen mirari Exp. Vir, nam illi solenne est, ut non vereatur dicere quicquid sibi in mentem venerit, modo conducere illi videatur. Quamvis Scabinorum nemo dissectionem Anatomicam eo tempore condecoraverit, tamen J. Rau (ut ait) concessa libertas à Scabinis, qui spectatores sese stiterunt. O distortam & mancam relationem! Si J. Rau hujus culpæ reus haberi nolit, in proxima Anatomia publica ab eo instituenda, nomina eorum Scabi-

Scabinorum exſpecto; & quod dicit *ſeſe deſcendiſſe in Cameram Chirurgorum, Ruyſchium placide reprehendendi cauſa*, his nulla fides habenda; ex antecedentibus enim, ut & ex iis, quæ ſequuntur, haud apparet.

Intraverat cameram Chirurgorum, ut more ſolito occaſionem captaret me vexandi, meaque verba mutilandi & detorquendi, id quod liquidum eſſe puto ex ſequenti. *Vir Clariſſ., ajebat, mihi arriſiſſet, ſi nomen meum addidiſſes & dixiſſes, quod ego cornicula Æſopica ſim, de qua loquebaris;* attonitus referebam, quare hoc à me exigis, qui de te non cogitavi? hæc autem profert ſeſe dixiſſe; *gratias tibi ago maximas pro labore in te ſuſcepto, in hac diſſectione Anatomica, ſed mihi diſplicet mentio plagii, quo me tacite inſimulare voluiſti.*

Pag. 8. Recenſet denuo verba, quæ ex ore meo nunquam exierunt, ſcilicet, *per 33 annos hanc artem exercui, omnes auctores evolvi, ideo me magis in lectura te verſatum, unusquisque facile conjicere poteſt.*

Quis mortalium fidem habere poteſt hiſce relatis, nonne mente captus jure merito haberetur, qui tam ambitioſa verba proferre non vereretur? Qui me norunt, & quibus J. Rau ignotus non eſt, ii facile credent fictitia eſſe, & è diametro ſibi oppoſita, quæ hic exhibet; præterea quis diminueret Annos, ſi vellet gloriari de temporis diuturnitate, non enim per 33 annos (ut ait) Anatomicam exercui artem, ſed per plures, quamvis haud publicè. Ita ut omni ex parte mutilata ſint, quæ producuntur à viro, qui me ſui ſimilem exiſtimat; nemini enim ignotum eſt, quanto cum faſtu & oſtentatione, ubique glorietur de ſe, ſuaque arte & ſcientia, tam publicè, quam privatim. Ut ſcias tamen Exp. Vir, quid hujus rei ſit, paucis declarare animus eſt.

Retuli in Epiſtola 12 Anat: problemat. & jam denuo repetere non gravabor, ſermunculum inter J. Rau & me habitum; in eo receperat ſe mihi oſtenſurum varios auctores, qui accuratius, ſeptum Scroti, quam ego, deſcripſiſſent; ad hæc reſpondi,

eris mihi Magnus Apollo ; non autem manum illi porrexi, quod quoque inter fictitia numerandum. Verba posteriora scilicet, *accuratius, quam ego*, in sua relatione *more solito* omittit, cum interim cardo rei in iis versetur. Et quæ addidit verba Pag. 8. me tali modo, quali allegat, exegisse, scilicet ut typis mandaret discursum nostrum, à vero quoque alienum. Rogavi tantum, ut mihi patefaceret authores, qui accuratius (ut ait) quam ego descripsissent Septum Scroti. Ad hæc respondit, hoc tibi dicam præsentibus 10 Medicis; quasi in re tam futili 2 haud suffecissent : quid fit? Typographum adiit, præloque commisit Epistolam mutilatam & ad genium suum concinnatam. An hoc jure factum, Tibi, Exp. Vir, judicandum relinquo, non iis, qui illi à consilio & manu fuêre. Paulo post *dicit* 4 *Chirurgos interfuisse illi discursui*, *(quorum nomina non recenset) ut & filium meum Henricum, qui, ut ait, Parentem fideliter in hac sui defensione juvabat, eodem modo, quo fit ab illo aliquando in Theatro Anatomico & Horto Medico, quando hæsitanter prælegit:* cum me publice defenderem contra illa injuriosa verba, dixi, præsente J. Rau, si ejus Filius aut Filia, ad Filii mei ætatem pervenerit, & tunc tantum auxilii ab eo vel ea habuerit, eum habiturum quod sibi gratuletur ; præterea dixi antea qui linguam nimis habent lubricam, non raro illis laqueo ac fraudi fuisse, id quod expertus fateri debet J. Rau, quantumvis mihi infensissimus.

Pag. 9. loquitur de scommatibus & conviciis à me prolatis in Epistola 12 Problematica, quod certe risu dignum, nihil enim quod scomma redolet posse inveniri in ea profitentur omnes, qui illam legerunt Epistolam.

Paulò post denuò profert, quod cupidissimus fuerim ejus videndi Epistolam, cum nunquam tale quid somniaverim; nulla illi incumbebat scribendi necessitas, verum enim verò sola ejus scribendi lascivia & prurigo illum excitarunt, quibus à longo tempore actus fuerat.

Pag.

Pag. 10. dissidii primam allegat causam, quæ adeo futilis, ut relatu vix digna sit. Garrit denuo de Bartischiano instrumento, à se emendato. *Primam hujus dissidii Anatomici causam esse, fideliter retuli; quæ in Epistola mea ad eum scripta erat. Ne devagari viderer, supprimere volui, quandoquidem ad Rhombum illa nihil faciebant; etenim illam ego Epistolam nunquam typis excudi jussissem, nisi Ruyschium ejus vidissem cupidissimum.* An hæc Prima dissidii causa? Scilicet quod dixerim, me non esse inventorem illius instrumenti, sed Magistrum Petrum Verduyn, à quo illud impetraveram. An tam male dictum, ego non sum inventor, nolo audire Cornicula Æsopica? ego enim antea nunquam in hoc casu illo usus fueram, neque tale instrumentum in J.Rau manus venerat unquam, prorsus enim diversum illud est ab eo, quod applicuerat. An hæc prima dissidii causa? ô inauditam futilemque! Porrò quod allegat sese voluisse supprimere, quæ in sua Epistola exstant, *quandoquidem ad Rhombum nihil faciebant*, præstitisset profectò tam absurda suppressisse, quam orbi literato obtrusisse, quæ, ut bene ait, nihil ad Rhombum faciebant, id quod verius, quam quod cupidissimus fuerim illam videndi, aut quod Scrotum induratum centies publice demonstraverim. Semel videndum exhibueram in publica dissectione Anatomica Scrotum humanum, lapidis instar artificio nostro induratum, per quod vasa sanguifera egregie visuntur dispersa: hoc in sua Epistola vitio mihi vertere studens, scribit me centies illud in Theatro publico exhibuisse; quid ergo cogitandum de tali homine, cui semel est centies, forsan illi quoque centies erit semel, modò sibi videatur conducere; & paulò post denuò, *nonne plus centies in eodem loco, in doctorum consessu, qui in memoriam ejus dicta revocare possunt; Quis unquam Anatomicorum vel Veterum, vel Recentiorum tale Septum vidit? de hoc scripsit? ullam mentionem fecit? somniavit de hoc septo antea nullus.* Antea dixerat me centies Scrotum induratum videndnm exhibuisse in Theatro publico, cum semel tantum visui exposuissem; nunc objicit mihi plus

centies talia dixiſſe, quæ nunquam ore meo prodiêre, nec recenſui. Qui me norunt iis judicandum relinquo, utrum ulla cum veritatis ſpecie tale quid à me cogitari poſſit; qui nunquam illotis manibus publicas celebravi demonſtrationes Anatomicas. Illa certe magis competunt J. Rau, qui eo nomine celeberrimus habetur apud omnes, qui illum norunt, & cui ſolenne eſt ſe ipſum laudibus in cœlum evehere; ſatis ſuperqne id ſua Epiſtola declarat legenti, in qua gloriatur de diſſectionibus ſuis & cæteris actis, tanto cum faſtu, ut omnibus, quos hactenus offendi homines, tædium excitaverit. Videtur in illa Epiſtola cum Ajace jactitare: mecum confertur Ulyſſes, fortiſſimus Ajax?

Centies, me dicta publice protuliſſe, mihi objicit, & crediderim toto illo tempore, ex quo J. Rau Pariſiis valedixit, Amſtælodamumque appulit, me tantum ſemel atque iterum de genitalibus virorum egiſſe; hoc tantum memini me ſemel dixiſſe, cum Scrotum exhiberem, nemo hactenus eo ritu Scrotum humanum præparavit, ut tam luculenter ejus Septum, vaſis ſanguiferis donatum apparuerit: Viden' Exp. Vir denuò differentiam.

Mox rurſus de meo linguæ lapſu; ſed an non præſtat linguæ lapſum, quam talia committere vitia, quæ contemnenda generi humano? &c. Sine mutilatione non ſolum difficillimum J. Rau mea repetere verba dicta, verum etiam ſcripta, vide Pag. 12. ubi hæc reperiuntur verba. *Fac, dicit ille, tale Septum noverint laudati Anatomici, & pene veram Septi conſtitutionem, ego tamen illud dilucidavi, & vaſa in illo dari, deſcripſi & delineavi.*

Mea verba ita ſonant. *An ideo negabit auctor me bene meritum, quod nonuulla ipſis incognita adjecerim, & quæ illi non delinearunt, delineaverim, quod præterea methodum demonſtrandi adjecerim, quod vaſa ſanguifera exhibuerim;* de methodo demonſtrandi nullam facit mentionem, ſine qua tamen luculenter nemo demonſtraturus eſt Septum Scroti.

Videa-

Videamus nunc quid novi noſter Ariſtarchus orbi literato è proprio ſinu depromptum, communicaverit.

Non unum Scrotum habet homo, ſed cuti involuta duo, quod mox per figuras, hoc enim amat Ruyſchius, dilucidabo, & unicuique demonſtrabo in cadaveribus à quadriennio denatis & in Spiritu Vini, frumenti, vel Sacchari conſervatis; melius tamen & naturæ convenientius in recens defunctis.

Hominem duobus Scrotis ditatum eſſe, inauditum, novumque eſſe nemo inficias ibit, at verò, nemo quoque Anatomicorum ſtipulabitur elumbi huic hypotheſi, & aſſertioni, ne pilo quidem dignæ. Auctor eſſem, ſi J. Rau ſæpius novus venire velit, ut alia, & veritati magis conſentanea orbi literato communicet, figuraſque addat magis conſentaneas, quarum vaſa naturalem obſervent reptandi curſum. Amo enim figuras, ut ait, non autem tales quæ ad dilucidationem objectorum ineptæ ſunt. Dicat Ironicè me figuras amare, ego ſine Ironia refero, me neutiquam calculum adjecturum figuris ejus de duplici Scroto, utpote inconvenientibus, erroneis, veritatemque obnubilantibus.

Pag. 12. dixerat, *hominem duo habere Scrota cuti involuta.* Pag. autem 13. *Scrotum ex cuticula, cute & membrana, quæ Dartos, ſeu carnoſa dicitur, conflatur.*

Scrota ergo (ut ait), homini ſunt duo, cuti involuta, & paulo poſt, Scrotum conſtat ex cuticula, cute &c. An hæc congruant, Tibi Exp. Vir, Judicandum relinquam.

Scroti enim præcipuum conſtitutum eſt cutis, eâque ablatâ, Scrotum aufertur, diciturne teſtibus, earumque membranis ablatis, Scrotum remanſiſſe? Sicuti præputium cutis & membranæ celluloſæ elongatio eſt, pro Glandis tegmine inſerviens, ſic quoque præcipuum conſtitutum Scrotieſt cutis, à corpore dependens, ut ſit teſticulorum burſa ſeu Scrotum.

Ulterius de mea ſibi incognita methodo exſiccandi loquitur, quam, dicit, *me extollere in altum, ut lapſu graviore* ruam.

Jaculum illud in projicientem recidit. Revocet in memoriam, quid olim de ea dixerit arte, sibi prorsus incognita hilariori animo, idque homini omni fide digno, & adhuc superstiti „ JAM INVENI METHODUM CORDIS VASA REPLENDI, ÆQUE BENE AC RUYSCHIUS, SED ILLA EXSICCARE NEQUEO.

Nonne reponendum est J. Rau, artem non habere Osorem, nisi ignorantem; humani Corporis partes ita indurare & exsiccare, ut pene omnis dimensio superstes maneat, utque color à naturali non multum recedat, laudibus extollere non negligeret J. Rau (cui quotidianum, Anatomica, & Chirurgica sua, & præsertim de sua latinitate gloriari, utrum jure merito an secus, aliis judicandum relinquam) modo illi æque bene ac Ruyschio notum esset, quo ritu illa sint peragenda. Variis dixit, & jam quoque publici juris facere haud veritus est, artem nostram esse fucatam; interim studiosis promittit se eos in illa arte instituturum esse, eamque sibi non minus ac Ruyschio esse notam, cum interim ne quidem à limine eam salutaverit. Non sine ratione dicitur, qui invident, abjecto sunt animo. Itaque si pergat J. Rau, artem nostram, cujus plane ignarus est, vituperare, tranquillum æthera remigabit.

Jam denuò, haud sine legentis fastidio de errore, ut ait, meo, in præparatione Scroti commisso, qua visui sese exhibet Septum Scroti, Hæc præparatio illi audit fucata, quamvis plane ignarus sit nostræ artis, qua præparatio instituitur: neque ego solum, verum etiam auctores ab eo allati accusantur, quod tale Septum exstare scripserint. Qui primò veritatem statuit circa Septi existentiam, nunc exstare negat; si dixisset, non putem dictos auctores eo modo, & tam distincte Septum Scroti vidisse à Ruyschio propositum, quia non habuerunt artem præparandi & exsiccandi, non fuissem alienus ab illius opinione; nam hac arte destitutus, nemo luculenter Septum Scroti demonstraturus est. Si autem J. Rau existimet hoc à veritate recedere, expectabo, ut proxima Anatomia

tomia publica mihi tam luculenter, & tam accurate ſeptum Scroti ſine exſiccatione, demonſtret, ac ego nuper feci; Paucis, hic Rhodus, ſalta quæſo, & cum idem non præſtiteris, quod ego, tum exſpectabimus an contemptui tibi erit; ego autem hoc impoſſibile eſſe affirmo, ptopterea quod omnia in Scroto recens denati, adeo ſint lubrica, mollia & mobilia, ut tàm diſtincte Septum Scroti omnino demonſtrari nequeat; & quod plus ſimplici vice me fefellerit mea, ut ait, præparandi methodus, lubens fateor, milliesque J. Rau decipietur, antequam eo, quo ego, pervenerit, in præparandis partibus corporis humani, ut retineant colorem naturali proximum, & parum, ratione omnis dimenſionis, amittant. Neque raro deceptus fuit in ſuis demonſtrationibus, quas publice habuit; at, quod dicit Tunicam Ruyſchianam me fefelliſſe, haud concedo, ejuſque Fig. videre licet Tab. 16. Fig. 7. 10. & 13. imò objectum ipſum domi meæ exhibere nunquam detrectabo; ſed quicquid J. Rau demonſtrare non valet, in rerum natura exſtare negat. Sciat interim J. Rau, quamdiu vulgari methodo partes corporis humani demonſtraturus eſt, uti facere aſſolet, ſeſe nunquam ejuſmodi ſubtilia exhibiturum eſſe, qualia quotidie viſui expono, & revera exſtare ab omnibus affirmatur, ita ut non ſolum meis, verum aliorum oculis & meis multo acrioribus fidem habiturus ſim, donec J. Rau contrarium mihi publicè demonſtraverit, quod ad Calendas eum Græcas facturum exiſtimo.

Et quod garrit de Anaſtomoſi Arteriæ Bronchialis cum Arteria Pulmonali, ejusdem eſt farinæ; ut & illud quod profert de nomine Art. Bronchialis à me illi impoſito, hæc omnia nimiam invidiam ſpirare, quis non videt? ab omnibus, & in omni anatomicorum ſcriptis retinuit nomen Art. Bronchialis, nec incongrue, quia per Bronchia diſſeminatur.

Hiſce relictis jam de gloria aliorum auctorum, à me, ut ait, attrita, ita loquitur: *jam dudum Auctorum multorum gloriam ab Ruyſchio, nunc verbis, nunc ſcriptis, attritam, defendiſſem,*

dissem, quod justum esse puto; *uti certe ipse Ruyschium post ejus fata defendissem, si modo reüicturus sit gesta, memoria, & defensione digna.* Quid Tibi videtur Exp. Vir de hac relatione; justum esse, inquit, multorum auctorum gloriam ab Ruyschio nunc verbis, nunc scriptis attritam, defendere, cum interim sine ulla, vel ne minima quidem ratione, aut evidenti causa, mihi atrociter insultet; Vide supra si placet, primam, ut ait, dissidii causam, quam tamen haud reperies, etiamsi Diogenis lucerna in subsidium veniret. Post fata gloriam Ruyschii defendere suscipiet, ut pollicetur, ea conditione scilicet, *si relicturus sit gesta memoria, & defensione digna.* ô Astutiam hominis! qui aliorum gestorum Censor esse vult, cum interim sibi gratularetur si Ruyschii vestigia insequi posset, non dubito interim, quin post fata quoque mea, honesti reperiantur homines, qui Ruyschii scripta pro meritis defensuri sint; sed vinum bonum hedera suspensa non eget, & si parcius in hac Epistola Ruyschium vituperasset, haud dedecori illi fuisset, qui tamen dicit sese tranquillitatem prætulisse semper contentioni; tollat hoc, qui J. Rau haud novit; & judicandum illud relinquam Parisiensibus & Amstelodamensibus.

Porrò, inquit, *quare omnes decipiuntur auctores, qui scribunt, Testiculos habere duo involucra communia, cutem nimirum & carnosam membranam, quasi membrana carnosa unicus saccus esset, eodem modo quo cutis, Testiculos involvens.*

Contrarium nuper, præsente J. Rau, luculenter publice demonstravi, auctoresque haud esse deceptos, scribentes Testiculos habere duo involucra communia, scilicet cutem, membranamque Darton; membrana Dartos vere utrumque Testiculum involvit, per totum enim Scrotum est continua cuti. Hoc si quis accuratè demonstrare satagit, substantia ejus cellulosa, artificiosè aura est replenda, exsiccanda, & postea aperienda acutissimô phlebotomô, uti nuper publicè exhibui. Hâc solâ methodo, qui immeritò fucata dicitur J. Rau,

Rau, videndam ſeſe exhibet membrana Dartos, non autem in objecto recens denati, quod temere præfertur à J. Rau. Si quis adhuc anceps hæreat, domi meæ reſervantur eadem objecta, publicè exhibita, in quibus diſtinctiſſimè oſtenditur novum, inauditum atque erroneum ſyſtema J. Rau corruere.

Demonſtravi quoque eodem tempore à veritate alieniſſimum eſſe, quod perhibet; *hi ſacculorum parietes, ubi ſe invicem tangunt, tam leviter connaſcuntur, ut ea Cutis parte ab illis ſeparata, quæ illorum conjunctionis rimam obtegit, & hac ratione ſuturam, ſic dictam, conſtituit (quæ ab ano per Scrotum ad extremitatem præputii excurrit) facili negotio, vel digitis, vel cultro divelli poſſint, & disjungi*: cum contra ea firmiter & ab omni parte hæc omnia ſunt connata, nec leviter unita, ut ait, & quod addit hæc facili negotio vel digitis, vel cultro divelli poſſe; reſpondeo, hæc non facilius à ſeſe invicem poſſe ſeparari, quam cæteræ membranæ corporis humani ſubcutaneæ.

Inſpicias ulterius Spect. V. erroneam ejus hypotheſin circa Scroti ſuturam; *ſutura autem hæc, cutis parte media ſpectabilis, non niſi ex particulari nexu cutis, cum utroque ſacculo profertur*; hoc ſi verum ſit, rogo, quid Suturam in perinæo, ubi talia prætenſa Scrota ſeu ſacculi non reperiuntur, efficiat? & quod ulterius dicit, *cutis enim magis, quam membrana Dartos explicabilis*, plane nego, contrariumque evidens eſt in hydrocele & hernia inteſtinali, in quibus membrana Dartos, cutis molem inſequitur, utpote cum ſint partes continuæ.

Jam denuò *Ruyſchius ſibi gratulatur, quod nihil potuerim* RODERE, *præter hoc unicum, de Septo Scroti; verius dixiſſet me nihil voluiſſe* RODERE, *&c.*

Si J. Rau, cum iis, qui illi à manu & conſilio ſunt, haud firmiora poſſint afferre argumenta, perſiſto in iis, quæ dixi, quod mihi gratulor.

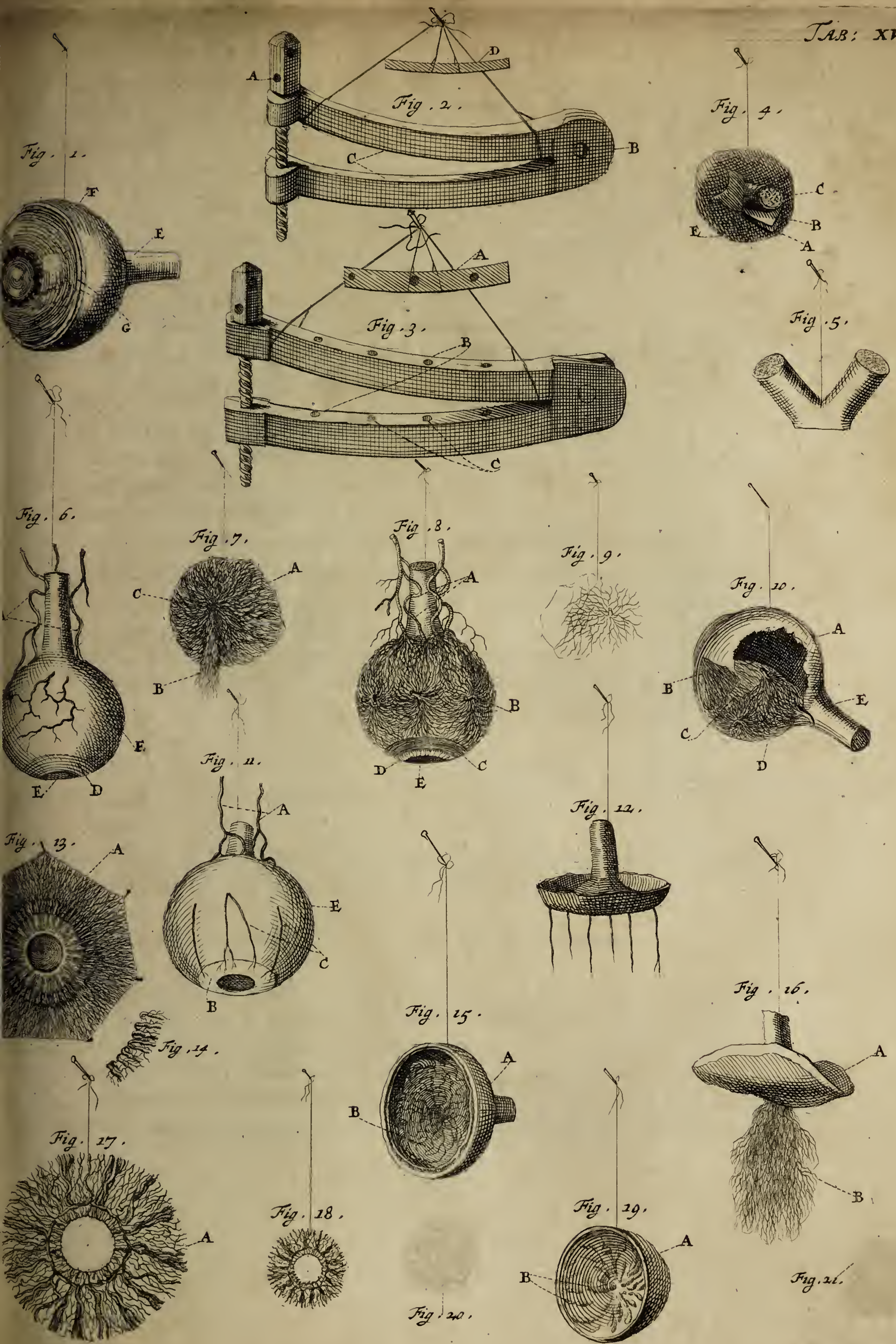
Imo ſi ea, quæ J. Rau ſæpius profert, typis mandaret, plurima haberem, quæ rodere poſſem; & quod addat *me invaſiſſe ejus famam*, nego, & pernego.

De hoc emendatore foraminulorum (cui ſolummodo competit, ut in ejus ſcriptis liquet, emendare auctores) & multorum auctorum perverſo defenſore dicere cogor cum Poëta: Quis tulerit Gracchos de ſeditione querentes? Quicunque utriuſque ſcripta evolvere dignetur, ei veritatem expiſcari haud erit difficile. His finem impono Epiſtolæ, & J. Rau CUM SUSURRONIBUS SUIS, qui illi opitulantur, valere jubeo, optans, ut in poſterum mentem ſaniorem, in corpore ſano, adipiſcantur.

Hiſce expertiſſime Vir, pro virili, Tibi ſatisfacere conatus fui. Deus T. O. Max. ut Te, tanto Parente natum incolumen ſervet in Neſtoreos annos, precor.

Expla-

C: Huijbert, ad vivum Sculp.

Explanatio TABULÆ XVI.

IN FIGURA PRIMA Oculi humani portio cernitur, cujus pars anterior à Tunicis communibus liberata, ut humor Vitreus & cryſtallinus, propriis Tunicis amicti, conſpici poſſint.

A. Humor Vitreus, cui innatat humor cryſtallinus. B.

C. Pigmenti atri portiones, quæ receſſêre à facie poſteriore ligamenti, ut & proceſſus ciliaris. Hæ portiones circulum tenuem & ſtriatum in quadrupedibus repræſentant, in homine verò circulum confuſiorem, ex ſtriis latioribus, & magis inæqualibus conſtantem.

D. Arteriolæ per Tunicam Ruyſchianam diſperſæ; & nonnihil tranſparentes per Tunicam Vitream.

E. Nervi optici portio.

F. Scleroticæ Tunicæ portio poſterior.

G. Margines Tunicarum.

FIGURA SECUNDA, Inſtrumentum ſeu Tenaculum exhibet, ad Bartiſchii Inſtrumenti imaginem, à Magiſtro Petro Verduyn fabricatum, ad amputandas excreſcentias cutaneas aptum, nullis foraminibus pertuſum, cujus brachia admodum tenuia, ne, ſiquis acum in uſum revocare velit, nimia cutis portio relinquatur poſt amputationem; acus autem, filo ſericeo duplicato munita, pone brachia trajicienda.

a. Cochlea.

b. Utriuſque brachii conjunctio.

c. Brachia.

D. Brachiorum tenuitatem demonſtrat.

FIGURA TERTIA. Idem Inſtrumentum indigitat, foraminibus perforatum. Eſtque aliquanto majus.

A. Inſtrumenti craſſities.

B. & C. Foramina.

Si quis jam conferat hæc Tenacula hic depicta, & à me in uſum revocata, cum eo, quo uſus fuit J. Rau, & quod depingi curavit ſua in Epiſtola calumnioſa, ei facile erit videre, hæc longe inter ſe diſcrepare, quantumvis utrumque fabricatum ſit ad Bartiſchii imaginem. Ita ut J. Rau perperam me accuſet, primò quod in uſum revocaverim inſtrumentum ſuum; Secundo quod inter mea fuerint recta, omnia enim erant curva; & quod notatu dignum, hæc prima diſſidii cauſa!

FIGURA QUARTA offertur portio poſtica Tunicæ Scleroticæ, cum portione nervi optici, cujus involucrum extimum in duas lamellas ſeparavi; idquè è puero. Notandum interim, haſce lamellas inter ſe convenire, nec proprii quid habere, eapropter novum nomen haud imponendum eſſe cenſeo.

A. Lamella exterior.
B. Lamella interior.
C. Involucrum intimum, quod à pia Matre oriri dicitur.
D. Spongioſitas, ut ita loquar, nervi optici, quæ in vulgari ſectione Anatomica demonſtrari nequit, quapropter a nemine hactenus demonſtratum fuiſſe in cadavere recenti, omnibus in confeſſo eſt. Attamen J. Rau cadavera recentia, ſine præcedente præparatione, præferenda eſſe, mordicus defendere vult.
E. Scleroticæ portio.

FIGURA QUINTA. Hominis adulti Nervorum Opticorum coalitio deſignatur, cum eorundem nervorum ſpongioſitate foraminoſa, quæ non ſolum ſeſe videndam exhibet in nervis opticis, ubi orbitas intrarunt, durioreſque facti ſunt, verum etiam pone, imò & ante eorum unionem.

FIGURA SEXTA. Oculum exhibet è juvenis cadavere, cum nervis ocularibus, eum in finem, ut oſtenderem locum, ubi dicti nervi Scleroticam adeunt.

A. Nervi oculares.
B. B. Arteriolæ, per Scleroticam diſperſæ.
C. Tunica Sclerotica.
D. Uvea, per quam iris tranſparet.
E. Pupilla.

FIGURA SEPTIMA. Adumbratur Tunica Ruyſchiana, è cujus medio Tunicæ Retinæ portio dependet, medulloſâ ejus ſubſtantiâ ablatâ,

A. Tunicæ Ruyſchianæ portio magna.
B. Tunicæ retinæ portio dependens, & è fundo Oculi prodiens.
C. Arteriolarum myriades, per Tunicam Ruyſchianam diſſeminatæ, ex Oculi fundo emergentes, reptatuque diverſæ ab iis, quibus gaudet choroidea. Notandum interim hic non repræſentari Tunicam Ruyſchianam integram, ſed portionem ejus expanſam, idque è pueri cadavere.

Me deridere jam pergat J. Rau, ſicuti fecit cum hanc Tunicam Ruyſchianam exhiberem in publicis demonſtrationibus; ego autem, quantumvis illum deridendi, majorem habeam cauſam, ab eo abſtinebo: At verò J. Rau provoco, ut proxima Anatomia publica, ſiquam impoſterum habiturus ſit, contrarium demonſtret, meumque, ut ait, errorem detegat. Ego recipio, præſertim in uſum eorum, qui dictæ demonſtrationi haud interfuêre, me proxima Anatomia pùblica, non ſolum dictam Tnnicam, verum etiam alia non minus digna circa viſus organa exhibiturum eſſe, quæ nunquam in J. Rau oculos venerunt.

FIGURA OCTAVA. Oſtenditur Tunica Choroidea, Adnatâ, Tendineâ, & Scleroticâ ablatis, idque è Cadavere pueri 6. 7. annos nati.

Per hanc Choroideam myriades Arteriarum quoque ſunt diſtributæ, quæ prodeunt ex arteriis Ocularibus, Scleroticam binis in locis perforantibus: Nempe 1°. circa medium ubi ſæpe ſex, ſeptemve ramuli arterioſi Scleroticam perforant, 2°. parte poſteriore, circa oculi fundum, idque variis quoque ramulis.

A. Arteriæ oculares, quarum rami varii fundo Tunicæ Choroideæ, proſpiciunt, varii quoque medium ejus adeunt vid. lit. B.

C. Leg. ciliaris facies anterior.

D. Circulus Iris, ſeu proceſſus ciliaris facies anterior.

E. Pupilla.

FIGURA NONA. Reptatum Arteriolarum Tunicarum Ruyſchianæ & Choroideæ demonſtrat, crucis in modum ſe invicem interſecantium.

Notandum interim ſculptorem ſtudio pauciores hic repræſentaſſe ramuſculos; ut evitaret confuſionem.

FIGURA DECIMA. Tunica Choroidea ſeſe videndam exhibet laceratam, partim Arteriolis privatam, partim quoque ditatam. Id quod ſtudio quoque factum puta, ut luculentius oculos incurrat particula Tunicæ Choroideæ, à Ruyſchiana avulſa & reflexa.

A. Tunicæ Choroideæ portio, nullis arteriis ditata.

B. Portio Tunicæ Choroideæ à Ruyſchiana avulſa & reflexa, ut ſubjecta Ruyſchiana Lit. C. notata, oculos incurreret.

D. Arteriolæ per Choroideam diſperſæ.

E. Nervi optici portio.

FIGURA UNDECIMA. Oculi Tunica Choroidea, Scleroticâ ablatâ, adumbratur, omnibus Arteriolis neglectis, ut eo diſtinctius nervi, ciliares à me dicti, conſpici poſſint.

 Circa

Circa eos conſiderandum 1o.*quod in ambitu numeroſiores ſint, quam hic repræſentantur,* 2o. *Hos nervos Scleroticam adeuntes, eandemque fere omnes circa oculi medium perforantes, per ſuperficiem Choroideæ reptare, donec ad ligamentum Ciliare pervenerint, cui præſertim inſervire videantur, quandoquidem per illud diſtribuuntur ramoſi facti, & ſic ciliarium nervorum nomen iis impoſui, præſertim quod obſervâram, vix ullos ramuſculos viſibiles horum nervorum in itinere impertiri Tunicæ Choroideæ, aut Ruyſchianæ, utpote nulli motui deſtinatis. Dicti nervi luculenter in conſpectum veniunt, poſtquam Arteriolæ Tunicæ Choroideæ materiâ ceraceâ rubicundâ ſunt repletæ; hoc enim neglectô, utplurimum tantam habent convenientiam cum dictis Arteriolis ut in defunctis, in quibus rarò oppletæ, facile ab aliis ſint neglecti. Uſu horum nervorum ſummopere indigent ligamentum Ciliare, ut & ejus proceſſus ad motum.*

FIGURA DUODECIMA demonſtratur portio Tunicæ Scleroticæ, à qua dependent nervi ciliares, qui in aliis numeroſiores, in aliis verò pauciores exiſtunt.

FIGURA XIII. Faciem interiorem Tunicæ Ruyſchianæ expanſæ denotat, cum ligamento Ciliari, ut & ejus proceſſu, idque ex homine adulto.

A A. Portio Tunicæ Ruyſchianæ facie poſteriore viſa, tot Arteriolis ditata, ut plures recipere vix, ac ne vix quidem poſſit.

B. Ligamentum ciliare, plurimis jugis undulatis præditum, per quod lig. dicta Tunica Ruyſchiana quoque expanſa eſt.

C. Proceſſus Ciliaris, per quem fibræ longitudinales reptant, donec ad circulum minorem pervenêre, de quo infra plura.

D. Circulus minor, pupillæ proximè adſitus, Tunicâ Ruyſchianâ, neque ejuſdem Arteriolis privatus.

FIGURA XIV. Juga aliquot ligamenti ciliaris, oculis armatis viſa, & per conſequens naturali magnitudine multis numeris majora, ſuntque Arteriolis Tunicæ Ruyſchianæ inſtructa, quæ non ſolum per ſpatia interjugalia, verum etiam per eorum dorſum jucundo ſpectaculo repunt.

FIGURA XV. Oculum humanum, transverſim ſectum, demonſtrat, cujus facies exterior Scleroticam, interior verò Retinam medullosam repræſentat, idque è pueri cadavere.

A. Scle-

A. Scleroticæ Tunicæ portio posterior.

B, Tunica Retina cujus arteriolæ totæ non ſunt repletæ.

FIGURA XVI. Portionem Scleroticæ exhibet à qua dependet reticularis textura Arteriolarum Tunicæ retiformis, cujus Medullosam ſubſtantiam in eo oculo non inveniebam; utrum diſſipata fuerit, an verò defecerit aliam ob cauſam, dicere nèqueo; memini tamen me adhuc ſemel illud obſervaſſe, ea propter quoque dictos reſervabo oculos, ut curioſorum oculis ſatisfaciam.

A. Scleroticæ portio poſterior reflexa.

B. Reticularis Arteriolarum textura, ſibi invicem tam arctè appoſitarum, & inter ſe intricatarum, ut peculiarem membranulam tenuiſſimam repræſentent.

FIGURA XVII. Iridis Arteriolas, oculis armatis viſas, exhibet.

NB. Circulus Iris, quæ membranula eſt per Corneam tranſparens, parte anteriore cum Tunica Choroidea, poſteriore verò cum Ruyſchiana cohærens, *Hæc non immeritò in duos circulos dividi poteſt, quorum major deſinit ubi Arteriolæ reflectuntur, vel ubi parte ejus poſteriore fibræ proceſſus ciliaris terminantur, ſicuti Fig. 13. demonſtrat. Alter multis numeris minor, ad pupillam deſinit. Circulus Iridis major gaudet Arteriolis innumerabilibus, quæ mirando reptatu per Iridem ſunt diſperſæ, ſicuti hæc figura 17 oſtendit; ubi autem ad circulum minorem pervenerunt, reflectuntur, è quibus reflexionibus ramuli oriuntur novi, qui eodem modò quoque reflectuntur ad confinium pupillæ, id quod mirum viſu; An hoc, ut ſanguis à motu rapidiori inhibeatur, vel minus extravaſari poſſit?*

Si quis jam conſideret tam exiguas membranulas, quales ſunt Tunica Choroidea, Ruyſchiana, Retiformis, &c. ſuperbire Myriadibus Arteriolarum, quæ tamen in homine ſano ſanguine rubicundo non ſunt repletæ, nonne dubitandum erit, haſce haud ſolum eſſe deſtinatas calefactioni atque nutritioni tam ſubtilium membranarum? ad me quod attinet, Judicium ſuſpendam, donec luce meridiana clarius, ope artis noſtræ, oſtendero, Arteriarum extremitates in variis corporis partibus longe inter ſe differre; & ſicuti differunt qualitate, ſic quoque eas differre uſu, ſuſpicor.

FIGURA XVIII. Exhibet Iridis Arteriolas, idque naturali magnitudine.

FIGURA XIX. Poſteriorem Scleroticæ portionem demonſtrat, in cujus cavitate videndam ſeſe exhibet Tunica Reticularis undulata:

hafce undas aliquoties reperi in dicta Tunica.

A. Tunicæ Scleroticæ pars pofterior.

B. Superficies undulata interior, Tunicæ reticularis.

FIGURA XX. & XXI. In formam maculæ, Tunicarum humoris Vitrei, & Cryftallini portiones repræfentant, alioque modo, eas exprimere non potui, utpote quæ funt tenuiffimæ, nullifque Vafculis fanguineis ditatæ.

